HỘI ĐỒNG GIÁM MỤC VIỆT NAM
ỦY BAN PHÁT TRIỂN
CON NGƯỜI TOÀN DIỆN

Số: 23/2026/UBPTCNTD
V/v một số quy định liên quan đến người dưới 18 tuổi trong dự thảo Luật Hiến, lấy, ghép mô, bộ phận cơ thể người và hiến, lấy xác (sửa đổi)

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Thanh Hóa, ngày 03 tháng 11 năm 2026

Kính gửi:

- Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam;
- Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam;
- Bộ Y tế.

Ủy ban Phát triển Con người Toàn diện, trực thuộc Hội đồng Giám mục Việt Nam, xin gửi đến Quý Cơ quan lời chào trân trọng.

Chúng tôi được biết dự án Luật Hiến, lấy, ghép mô, bộ phận cơ thể người và hiến, lấy xác (sửa đổi), sau đây gọi là Dự thảo Luật, đang được Quốc hội xem xét, thảo luận và tiếp tục hoàn thiện. Đặc biệt, tại phiên thảo luận ngày 02/11/2026, nhiều vấn đề liên quan đến việc hiến mô, bộ phận cơ thể của người dưới 18 tuổi đã được làm rõ và điều chỉnh theo hướng tăng cường bảo vệ quyền, lợi ích và sự an toàn của người hiến.

Chúng tôi trân trọng ghi nhận tinh thần lắng nghe, tiếp thu và điều chỉnh của cơ quan soạn thảo trước những quan tâm chính đáng của đại biểu Quốc hội, các chuyên gia và nhân dân.

Xuất phát từ sứ mạng phục vụ sự phát triển con người toàn diện, đặc biệt là bảo vệ phẩm giá và quyền lợi của những người dễ bị tổn thương, Ủy ban chúng tôi xin trình bày một số nhận định và kiến nghị, với mong muốn đóng góp vào việc tiếp tục hoàn thiện Dự thảo Luật trong tinh thần đối thoại và xây dựng.

1. Trân trọng giá trị nhân đạo của việc hiến mô, tạng tự nguyện

Hội Thánh Công giáo nhìn nhận việc hiến mô, tạng tự nguyện, không vụ lợi và đáp ứng các điều kiện luân lý cần thiết là một nghĩa cử bác ái cao quý, thể hiện tình yêu thương và sự liên đới giữa con người với nhau (x. Sách Giáo lý Hội Thánh Công giáo, số 2296).

Chúng tôi thấu hiểu nỗi đau và niềm hy vọng của những gia đình có người thân, nhất là các bệnh nhi, đang chờ được ghép mô, tạng để có thêm cơ hội chữa trị và tiếp tục sự sống. Vì thế, chúng tôi trân trọng và ủng hộ những nỗ lực chính đáng nhằm mở rộng cơ hội cứu chữa người bệnh.

Tuy nhiên, mục đích tốt đẹp không tự động làm cho mọi phương tiện trở nên chính đáng. Việc hiến mô, tạng phải được thực hiện trong tự do, với sự đồng thuận hợp lệ và có hiểu biết, không gây ra những nguy cơ bất tương xứng đối với người hiến, không bị thương mại hóa và luôn tôn trọng phẩm giá cùng sự toàn vẹn thân thể của con người.

Theo đó, việc mở rộng cơ hội cứu chữa người bệnh và bảo vệ những người dễ bị tổn thương không phải là hai mục tiêu đối lập, nhưng cần được thực hiện đồng thời trong một chính sách y tế nhân đạo và có trách nhiệm.

2. Ghi nhận những điều chỉnh tích cực nhằm bảo vệ người hiến, đặc biệt là người dưới 18 tuổi

Qua những thông tin được công bố và giải trình tại phiên thảo luận của Quốc hội ngày 02/11/2026, Ủy ban chúng tôi ghi nhận một số nội dung đã được cơ quan soạn thảo tiếp thu, chỉnh lý hoặc đang tiếp tục nghiên cứu hoàn thiện, đặc biệt là:

- Giữ nguyên nguyên tắc chỉ người từ đủ 18 tuổi trở lên mới được đăng ký hiến mô, bộ phận cơ thể sau khi qua đời; không tiếp tục đề xuất cho người dưới 18 tuổi thực hiện việc đăng ký này.
- Nghiêm cấm lấy bộ phận cơ thể và mô không tái sinh từ người dưới 18 tuổi còn sống.
- Giới hạn việc hiến mô tái sinh của người dưới 18 tuổi còn sống vào những trường hợp đặc biệt, chỉ nhằm ghép cho anh, chị, em ruột khi không có người hiến trưởng thành phù hợp và phải đáp ứng các điều kiện bảo vệ nghiêm ngặt.
- Bổ sung những yêu cầu về xác minh nhân thân, tư vấn độc lập, kiểm soát xung đột lợi ích và ngăn ngừa các hành vi cưỡng ép, mua bán hoặc lợi dụng hoạt động hiến, ghép mô, tạng.
- Tăng cường cơ chế xác định chết não, chết tuần hoàn và bảo đảm tính độc lập của việc xác định tử vong với các hoạt động điều trị, vận động hiến và lấy, ghép mô, tạng.

Chúng tôi cũng ghi nhận ý kiến của các đại biểu Quốc hội và giải trình của Bộ Y tế về sự cần thiết phải tôn trọng nguyện vọng, đặc biệt là sự từ chối của người chưa thành niên trong quá trình xem xét việc hiến mô tái sinh.

Những điều chỉnh này cho thấy sự quan tâm đến việc bảo vệ người hiến, nhất là trẻ em, đồng thời góp phần củng cố niềm tin của xã hội đối với hoạt động hiến, ghép mô, tạng.

Tuy nhiên, để các nguyên tắc bảo vệ được thực hiện đầy đủ trong thực tế, chúng tôi cho rằng cần tiếp tục làm rõ một số điều kiện áp dụng, cơ chế giám sát và trách nhiệm của các chủ thể liên quan.

3. Phẩm giá, lợi ích tốt nhất và sự toàn vẹn thân thể của trẻ em phải được bảo vệ

Mỗi trẻ em là một nhân vị có phẩm giá bất khả xâm phạm, không bao giờ được coi chỉ như phương tiện phục vụ lợi ích của người khác, dù mục đích có cao đẹp đến đâu.

Theo giáo huấn Công giáo, cha mẹ có bổn phận chăm sóc, giáo dục và bảo vệ con cái (x. Sách Giáo lý Hội Thánh Công giáo, số 2221–2231). Những nguyên tắc về bảo vệ trẻ em, tôn trọng ý kiến của trẻ và đặt lợi ích tốt nhất của trẻ làm mối quan tâm hàng đầu cũng được ghi nhận trong Công ước về quyền trẻ em và pháp luật Việt Nam.

Quyền đại diện của cha mẹ hoặc người giám hộ không phải là quyền định đoạt vô giới hạn đối với thân thể của trẻ. Mọi quyết định liên quan đến việc hiến mô phải đặt lợi ích tốt nhất của

chính trẻ lên hàng đầu, đồng thời tính đến những nguy cơ về thể chất, tâm lý và các áp lực tình cảm có thể phát sinh trong gia đình.

Trẻ em có quyền được cung cấp thông tin phù hợp với độ tuổi, được lắng nghe và được tôn trọng ý kiến theo mức độ trưởng thành. Tuy nhiên, quyền bày tỏ ý kiến không đồng nghĩa với năng lực đưa ra sự đồng thuận y khoa đầy đủ. Vì thế, việc lấy mô của người chưa thành niên không thể được coi là chính đáng chỉ vì có sự đồng ý của trẻ và cha mẹ, nếu chưa đáp ứng đầy đủ những điều kiện bảo vệ cần thiết về y khoa, luân lý và pháp lý.

Đặc biệt, trong những trường hợp người nhận mô là thành viên gia đình, cần có các biện pháp hữu hiệu để bảo đảm trẻ không phải chịu áp lực phải hy sinh sự an toàn của bản thân vì tình cảm hoặc trách nhiệm đối với người thân.

4. Một số kiến nghị nhằm tiếp tục hoàn thiện Dự thảo Luật

Trên cơ sở những nguyên tắc nêu trên và các nội dung đã được cơ quan soạn thảo tiếp thu, Ủy ban chúng tôi kính đề nghị Quốc hội, Chính phủ và Bộ Y tế tiếp tục quan tâm xem xét một số vấn đề sau:

4.1. Về độ tuổi đăng ký hiến và việc bảo vệ người chưa thành niên sau khi qua đời

Chúng tôi ghi nhận việc Dự thảo Luật đã được điều chỉnh theo hướng chỉ cho phép người từ đủ 18 tuổi trở lên đăng ký hiến mô, bộ phận cơ thể sau khi qua đời.

Đối với những trường hợp việc lấy mô, bộ phận cơ thể của người chưa thành niên sau khi qua đời được pháp luật cho phép, chúng tôi đề nghị quy định rõ các điều kiện áp dụng, vai trò và trách nhiệm của cha mẹ hoặc người đại diện hợp pháp, đồng thời bảo đảm việc tôn trọng nguyện vọng đã được người chưa thành niên bày tỏ khi còn sống.

Đặc biệt, cần nghiên cứu quy định rõ việc không thực hiện lấy mô, bộ phận cơ thể nếu có căn cứ đáng tin cậy cho thấy người chưa thành niên đã bày tỏ ý chí phản đối khi còn sống.

4.2. Về việc hiến mô tái sinh của người dưới 18 tuổi khi còn sống

Chúng tôi ghi nhận việc Dự thảo Luật đã thu hẹp phạm vi người nhận mô tái sinh vào anh, chị, em ruột trong những điều kiện đặc biệt, đồng thời đặt ra các yêu cầu về sức khỏe, sự đồng ý và tư vấn độc lập.

Đề nghị tiếp tục quy định rõ:

- Tiêu chí cụ thể xác định trường hợp thực sự cần thiết, việc đánh giá các phương án thay thế và cách thức xác nhận không có người hiến trưởng thành phù hợp.
- Trẻ được cung cấp thông tin và tư vấn riêng, phù hợp với độ tuổi và mức độ trưởng thành, bởi người có chuyên môn độc lập với lợi ích của người nhận.
- Ý kiến từ chối của trẻ phải được tôn trọng trong suốt quá trình xem xét và thực hiện, kể cả khi cha mẹ hoặc người đại diện hợp pháp đã đồng ý.
- Có cơ chế bảo vệ quyền lợi độc lập cho trẻ, đặc biệt khi cha mẹ đồng thời là người đại diện của trẻ hiến và có lợi ích trực tiếp liên quan đến người nhận mô.

Những biện pháp này nhằm bảo đảm việc hiến tặng, nếu được thực hiện, phải xuất phát từ sự tự nguyện và không trở thành gánh nặng vượt quá khả năng của trẻ.

4.3. Về việc xác định tử vong và tính độc lập trong hoạt động hiến, ghép mô, tạng

Chúng tôi ghi nhận việc Dự thảo Luật bổ sung các quy định về hội đồng xác định chết não, chết tuần hoàn và yêu cầu bảo đảm tính độc lập của hoạt động này.

Đề nghị tiếp tục làm rõ các tiêu chuẩn chuyên môn, quy trình kiểm tra và trách nhiệm giám sát, đặc biệt đối với việc xác định tử vong ở người chưa thành niên.

Đồng thời, cần bảo đảm tính độc lập của việc xác định tử vong với hoạt động vận động hiến tặng và lấy, ghép mô, tạng; có cơ chế phòng ngừa xung đột lợi ích và không để quyết định hiến tặng ảnh hưởng đến trách nhiệm chăm sóc, điều trị và cứu chữa người bệnh.

4.4. Về việc theo dõi và bảo vệ sức khỏe lâu dài của người chưa thành niên hiến mô

Đề nghị quy định rõ trách nhiệm theo dõi sức khỏe thể chất và tâm lý lâu dài đối với người chưa thành niên đã hiến mô tái sinh.

Cần có cơ chế phát hiện sớm, điều trị và hỗ trợ thích hợp khi phát sinh những ảnh hưởng bất lợi liên quan đến việc hiến mô; đồng thời xác định rõ trách nhiệm của cơ sở y tế và cơ chế bảo đảm các chi phí chăm sóc cần thiết.

Việc bảo vệ người hiến không nên chỉ giới hạn ở thời điểm thực hiện thủ thuật, mà cần được duy trì trong quá trình phục hồi và theo dõi lâu dài.

4.5. Về việc ngăn ngừa cưỡng ép, lợi dụng và thương mại hóa hoạt động hiến mô, tạng

Chúng tôi ghi nhận việc Dự thảo Luật đã mở rộng các nhóm hành vi bị nghiêm cấm và bổ sung những biện pháp xác minh nhân thân, quan hệ giữa người hiến và người nhận.

Đề nghị tiếp tục làm rõ ranh giới giữa việc hỗ trợ, thanh toán các chi phí hợp pháp phát sinh từ hoạt động hiến tặng với hành vi mua bán mô, bộ phận cơ thể người.

Đồng thời, cần tăng cường cơ chế giám sát, phát hiện và xử lý những hành vi cưỡng ép, lừa dối, giả mạo quan hệ thân nhân hoặc lợi dụng hoàn cảnh khó khăn để trục lợi, đặc biệt đối với trẻ em nghèo, trẻ mồ côi và những trẻ em đang được chăm sóc tại các cơ sở bảo trợ xã hội.

4.6. Về việc tiếp tục tham vấn và hoàn thiện cơ chế bảo vệ trẻ em

Chúng tôi trân trọng việc Quốc hội và cơ quan soạn thảo đã lắng nghe những ý kiến đóng góp từ đại biểu Quốc hội, các chuyên gia và nhân dân.

Trong quá trình tiếp tục hoàn thiện Dự thảo Luật, đề nghị mở rộng việc tham vấn các chuyên gia y khoa, luật học, đạo đức sinh học, tâm lý trẻ em, các tổ chức xã hội và cộng đồng tôn giáo.

Cần phân biệt việc tham vấn trẻ em trong quá trình xây dựng chính sách với sự đồng thuận y khoa trong từng trường hợp hiến mô cụ thể. Kết quả tham vấn chính sách không thể thay thế các điều kiện về đồng thuận hợp lệ và bảo vệ người chưa thành niên theo quy định pháp luật.

Đồng thời, đề nghị tiếp tục nghiên cứu cơ chế giám sát độc lập và trách nhiệm giải trình để các quy định bảo vệ người chưa thành niên được thực hiện nghiêm túc, thống nhất và có hiệu quả.

Ủy ban Phát triển Con người Toàn diện tin tưởng rằng việc hoàn thiện pháp luật về hiến, lấy, ghép mô, bộ phận cơ thể người sẽ góp phần mở rộng cơ hội cứu chữa người bệnh, đồng thời bảo đảm sự tôn trọng phẩm giá, quyền lợi và sự an toàn của mỗi người, đặc biệt là trẻ em.

Chúng tôi trân trọng ghi nhận những nỗ lực tiếp thu và chỉnh lý Dự thảo Luật của Quốc hội, Chính phủ và Bộ Y tế. Với tinh thần đối thoại và xây dựng, chúng tôi kính đề nghị Quý Cơ quan tiếp tục xem xét những ý kiến nêu trên trong quá trình hoàn thiện Dự thảo Luật, nhằm bảo đảm rằng mục tiêu cứu chữa người bệnh luôn được thực hiện cùng với trách nhiệm bảo vệ những người dễ bị tổn thương.

Ủy ban chúng tôi xin chân thành cảm ơn sự quan tâm của Quý Cơ quan.

TM. ỦY BAN PHÁT TRIỂN CON NGƯỜI TOÀN DIỆN
CHỦ TỊCH

GIÁO PHẬN THANH HÓA
1932
DIOCESE OF THANH HÓA

✠ Giuse Nguyễn Đức Cường
Giám mục Giáo phận Thanh Hóa

Nơi nhận:

- *Như trên;*
- *Hội đồng Giám mục Việt Nam;*
- *Lưu: Văn phòng Ủy ban.*